

**БИБЛИОТЕКА "Димитрије Туцовић", Лазаревац
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ 2022.**

НАБАВКА И ОБРАДА

МОНОГРАФСКЕ

Фонд библиотеке "Димитрије Туцовић" у Лазаревцу, са завичајним одељењем и огранцима, приновљен је у 2022. укупно са **3. 352 књига (1739** нова наслова). Нето вредност набављених књига је **2.563.945,38** динара.

Књиге су набављене:	књиге	вредност
– средствима оснивача (откуп)	2061	1.466.647,55
– средствима дародаваца : МК	751	636.306,36
– издавачи и појединци	518	332.602,10
– сопствена издања	22	20.200,00

Укупан број инвентарисаних и обрађених књига у 2022. години у библиотеци "Димитрије Туцовић" у Лазаревцу укључујући и огранке у Рудовцима, Јунковцу, Степојевцу је 3911 примерака (2097 наслова).

Укупан фонд библиотеке "Димитрије Туцовић" у Лазаревцу закључно са 31. 12. 2022. године, након инвентарисања нових књига износи **146.960.**

Стварно стање књижног фонда у Библиотеци (без огранака) 31. 12. 2022. години је 94.127 тачније **73.797** на Одељењу за одрасле, **19.435** на Дечијем и **895** књига на Завичајном.

Стварно стање књижног фонда у огранцима 31. 12. 2022. године је :

Велики Црљени	17.882 за одрасле	4.792 дечије	Укупно: 22.674
Рудовци	9.049 за одрасле	6.070 дечије	Укупно: 15.119
Степојевац	3.766 за одрасле	2.681 дечије	Укупно: 6.447
Јунковац	5.179 за одрасле	3.405 дечије	Укупно: 8.584
			Укупно: 52.824

У прилогу извештаја достављамо табеле инвентарисаних јединица према начину набавке и инвентарисаних јединица према УДК.

СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

Одељење	Стање по инвентару	Стварно стање	Набавка у 2015.	У БИСИСу
Периодике		103 наслова	34 наслова новина, магазина и часописа у 1.532 примерака.	0
Завичајно				0

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Током издавачке 2022. године у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ објављено је **8 издања** од којих је већина финансирана из програмских активности Библиотеке, једну књигу је финансирала Општина Лазаревац, један наслов је помогао Савет за националне мањине, док су три наслова објављена уз самофинансирање аутора. Као и претходних година наша издања имају три тематске целине. То су завичајни аутори, издања везана за Фестивал хумора за децу и издања колега библиотекара. Ове године изузетак је издање у сарадњи са поменутиим Саветом за националне мањине. Сви наслови су у континуитету промовисани, упоредо са онима који су објављени крајем 2021. године. Треба напоменути да је промција збирке песама Ненада Карића „Ослушни срце“ одржана у свим основним и средњим школама на територији Општине Лазаревац. Остале књиге су промовисане у Библиотеци и у нашим огранцима.

- „Небо је било плаво, а Сунце жуто“ - Душко Лесендрић, роман , завичајни аутор
 - „Има те у свакој стопи“ Љиљана Милић Влаховић, збирка поезије
 - „Бескрај“ Соња Миловановић, такође завичајни аутор
 - „Врт сећања“ – Милена Маша Лукач. Завичајни аутор
 - „Читанка за рецитаторе“ Данијеле Квас
 - Зборник радова са 33. Стручног скупа „Ршумољубље“ у уредништву др Зоране Опачић
 - Несташан и сташан“ збирка песама Јове Чулића
 - Кључеви добра и зла – Вуко Мартиновић
- Књига са којом смо ушли у најужи избор за награду за роман „Лаза Костић“ новосадског сајма књига.

ПРОЈЕКТИ

„Библиотека у оку уметника“ у сарадњи са Секције за културне и образовне програме у библиотекама БДС. Пројекат обухвата 20 библиотека из Србије. Завршни програм ће бити одржан 14. децембра на Конференцији БДС. Изложба је посвећена јубилеју – обележавању 75-годишњице БДС.

„Хортикултурне библиотеке“

Размена искустава и креирање нових могућности у обједињавању различитих чинилаца једне средине, а све у циљу побољшања квалитета услуга и приближавања књиге читаоцима објединила је установе из читавог региона. Поред Библиотеке домаћина Св. Климент Охридски, учешће у скупу су узеле и библиотеке из Републике Српске (Зворник), Републике Хрватске (Винковци), Албаније (Корча), Црне Горе (Херцег Нови) и Србије (Чајетина и Лазаревац). Како је Библиотека „Димитрије Туцовић“ део ове мреже од 2017. године, директорка Јасмина Иванковић је добила прилику да се обрати и у уводном делу, али и другог дана током трајања друге сесије. Том приликом директорка је говорила о сарадњи са пчеларима, као и о сарадњи са Огранком ЕПС-а „Колубара“ на презентацији пројеката везаних за рекултивацију земљишта. То су искуства за које су веома заинтересовани угљенокопи у Македонији, а у овом случају библиотеке су иницирале сарадњу у циљу унапређења читаве заједнице.

Пројекат „Колубарци у Балканским и Првом светском рату“ је завичајни пројекат аутора Зорана Антонијевића, изложба која има много шири значај. За изложбу смо припремили нових 18 панорама са аутентичним документима, списковима носилаца Албанске

споменице и Карађорђевог звезде, списковима регрута. Спомен обележја, као и дневничке записе, документе и аутентичне фотографије. Изложба је реализована у сарадњи са Саветом за младе ГО Лазаревац и удружењем Наше огњиште. Изложба је током Дана колубарске битке представљена у Центру за културу.

Као део обележавања Дана Колубарске у сарадњи са Саветом за младе ГО Лазаревац и удружењем Дечија културна географија реализован је пројекат „Шетам и причам – Траговима Колубарске битке“. Деца су са водичем обишла значајна места везана за Колубарску битку: од Библиотеке која носи име по Димитрију Туцовићу, до Спомен костурнице, затим старог војног гробља. Након тога смо имали и евалуацију пројекта : изложбу дечијих радова инспирисаних споменицима везаним за Колубарску битку на галерији ограда. Поред тога глумци из Првог приградског позоришта су говорили монологе Милунке Савић и војводе Мишића, а чланице удружења „Етно домаћнице“ су им припремиле праве тајне као илустрацију судбине једног Колубарца ратника.

Пројекат „Међу јавом и мед сном“ је ауторска изложба директорке Библиотеке „Димитрије Туцовић“ која представља значајан елемент очувања нематеријалног културног наслеђа нашег краја. Изложбу прате и едукативне радионице, а поред Лазаревца представљена је у Лајковцу, Културном центру „Хаџи Рувим“, Македонији у Битољу, затим у оквиру Библиотека нашег окружења у Мионици, онда на колективним изложбама у Београду и у Рудовцима.

Међународна сарадња

Пројекат „PROUDE 1“ међународног карактера, реализован у сарадњи са Народном и универзитетском библиотеком „Св. Климент Охридски“ а уз учешће још седам иностраних партнера из Македоније, Бугарске, Румуније, Грчке и Мађарске. Реч је о пројекту који је подржала агенција Еразмус, а који се тиче подршке и едукације припадника ромске националности. Завршна фаза пројекта предвиђа израду он-лајн речника ромског језика.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

Током 2022. године сви запослени у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ су стекли непоходних 6 бодова стручног усавршавања захваљујући семинару који је одржан у нашој установи „Култура једнакости – обезбеђивање приступачности просторија и програма библиотеке за особе са инвалидитетом“. Реч је о семинару акредитованом од Народне библиотеке Србије, а предавачи су били Александар Богдановић из Центра за развој инклузивног друштва и др Дејан Масликовић, научни сарадник Института за друштвене науке.

И сами запослени у Библиотеци су креирали акредитовани програма сталног стручног усавршавања у библиотечко-информационој делатности : **Библиотеке које људи желе : design thinking методологија**, чији је аутор и предавач Милица Матијевић, дипломирани библиотекар саветник.

Дизајнерско мишљење је приступ и начин мишљења који нам може помоћи да решимо свакодневне изазове у библиотеци. Можемо га користити за развој бољих програма, услуга, адекватнију употребу простора и унапређење система у својој библиотеци. Најбоље

функционише када се вежба у малом тиму људи, али му је неопходан уплив што више идеја и различитих мишљења.

У току семинара представљени су основни кораци процеса дизајнерског мишљења, од почетка до инспирације, формулисања идеје и итерације. Семинар је обухватио теоријски увод у design thinking методологију, као и преглед њене практичне примене кроз интерактивну радионицу, на којој су полазници у групама радили на проналаску решења за неки проблем. Полазници су кроз радионицу стекли увид у другачије методе и нове алате за решавање како пројектних, тако и свакодневних изазова у свом послу што им је помогло да побољшају постојеће, али и створе нове услуге за кориснике, као и суштински измене начин на који раде унутар својих организација и тимова.

Одржано је 11 семинара којима је присуствовало 219 колега. Просечна оцена на евалуционом листићу је 4,5 а у предлозима и коментарима се нашло доста занимљивих и конструктивних идеја. Од маја до децембра семинари су одржани у библиотекама: Библиотека шабачка, Градској народној библиотеци “Жарко Зрењанин“, библиотеци „Глигорије Возаровић“ у Сремској Митровици, Грачаници, Етнографском музеју у Београду (за колеге који раде у специјалним библиотекама), Алексинцу у библиотеци „Вук Караџић“ , Крагујевцу, такође у библиотеци „Вук Караџић“. И колеге у Народној библиотеци „Илија М. Петровић“ могле су да заједно са колегама из Великог Градишта, Голубца, Петровца на Млави, Кучева и Костолца прате стручно усавршавање. У Панчеву су присуствовале и колеге из Опова, Глогња и Ковачице. Затим је одржан у Библиотеци Матице српске у Новом Саду и у Библиотеци града Београда у Београду.

Закључак на основу одржаних семинара:

1. Семинар је био активна размена информација између предавача и присутних, са веома живом дискусијом.
2. Инспиративна тема била је нека врста стимуланса да већина колега отворено разговара о дневним препрекама и различитим приступима за решавање тих препрека.
3. Библиотекари веома воле посао и залажу се за њега у свим ситуацијама, али им је повремено потребна додатна едукација која покреће на размену информација и тимски рад.

- Стручни скуп Друштва библиотекара Републике Српске – „Фондови изградња и видљивост – улога нове генерације библиотекара у развоју библиотекарства“ - куповина, поклони, наша издања, размена, квалитетан фонд, април 2022. Требиње.
- „Хортикултурне библиотеке“ регионална конференција Битољ, Македонија, април, 2022.
- Удружење библиотекара Црне Горе – „Ослањам се на традицију, стварамо будућност“ – ЛАМ Конференција, мај 2022. Цетиње, Црна Гора.
- „Хортикултурне библиотеке“ састанак у оквиру Фестивала пољског цвећа, Чајетина, мај, 2022.
- Семинар Врујци – „ИКТ путокази ка савременој библиотеци“ Бања Врујци, јун 2022.
- IFLA Digital guide – постер презентација и волонтер, виши библиотекар Драгана Маринковић, јул 2022. Даблин, Ирска.
- Новинска писменост и критичко мишљење у библиотекама, Библиотека града Београда, септембар 2022. Београд.
- “Storytelling za decu I odrasle“ људи и приче. Ромео и Јулија на библиотечком балкону- постер Суботица, октобар 2022. Дани Балинта Вујкова.
- Конференција БДС-а , рад : Удруживање, повезивање и умрежавање библиотекара – 14-16. децембар, 2022. Београд

ОБИМ И КВАЛИТЕТ УСЛУГА
Корисници – број корисника и број посета

	Број уписаних чланова	Број новоуписаних чланова у последњој години	Број активних позајмилаца	Укупан бр. посета (активних корисника – позајмице+ читаоница+ сајт)	Број посета библиотеци (физичке посете)	Посете сајту
Одељење за одрасле	4936	161	1177	21070	32570	69596
Дечије одељење	6710	621	1012	7907	18704	
Велики Црљени	215	215	215	5714	6014	
Рудовци	67	67	67	1856	2251	
Јунковац	ОГРАНАК У ПРИПРЕМИ					
Степојевац	448	448	448	10752	12852	
Периодика				10502	11344	
Укупно	12376	1512	2919	57801	83735	69596

Коришћење библиотечких колекција

	Укупан број издатих монографских публикација	Број публикација коришћених у читаоницама	Број пружених информација
Одељење за одрасле	112929	80261	6323
Дечије одељење	11804	5542	16198
Велики Црљени	6995	2348	948
Рудовци	3340	2017	386
Јунковац	ОГРАНАК У ПРИПРЕМИ		
Степојевац	4500	4200	2160
Периодика	9723 (серијске)	26886	34032
Укупно	149291	121254	60047

Централна библиотека у Лазаревцу у 2022. години бележи уписаних 11.646 корисника. У току године, ради позајмице грађе, дошло се 28.977 пута (монографске публикације), читаоницу је посетило 17.582 посетилаца, од тога читаоницу периодике 10.502 посетиоца.

Укупан број коришћења: 210.536 (монографске публикације), а коришћених публикација у читаоницама је 85.803.

Годишњи обрт књижног фонда када упоредимо број коришћених књига у 2022. (296.339) са стварним стањем књижног фонда (94.136) обрт фонда износи 3,15 пута.

Број уписаних корисника у 2022. у сва четири огранка је 770. Мањи број корисника бележимо због проблема са просторијама у огранку у Рудовцима и Јунковцу-струја и грејање – тј. нерешени власнички односи.

Број посета 9.006 и коришћења 23.400.

Обрт књижног фонда у свим огранцима 2,25.

Укупан број посета у фонду периодике током 2022. године износи 10.502, а укупан број прочитаних примерака серијских публикација износи 26.886, што значи да је у просеку сваки посетилац фонда периодике прочитао 2,56 примерака новина или часописа током једне посете.

Укупан број корисника по свим основама	Укупан број пружених услуга по свим основама
211132	330592

Из извештаја се види да је укупан број корисника **12.376** и да је у благом порасту у односу на претходну годину.

Према стандардима годишњи обрт фонда монографских публикација јавне библиотеке треба да износи најмање два пута, што значи да би у току године целокупан фонд био два пута позајмљен на коришћење. Библиотека "Димитрије Туцовић" има укупни годишњи обрт фонда 1,59 (централна библиотека и огранци). Мада је годишњи обрт на нивоу библиотеке нижи у односу на стандарде, знатно је изнад просечног у Републици. Из извештаја се може видети и да је обрт већи у централној библиотеци у којој је позајмица аутоматизована тако да су подаци прикупљени на прописаним статистичким обрасцима прецизнији, јер су параметри у сагледавању резултата рада прилагођени различитим облицима посета и коришћења грађе.

Како су наше услуге у протекле две године биле хибридног карактера, показало се да смо на тај начин допрли до публике која иначе не би могла да дође у нашу установу. Из тог разлога смо и након пандемије наставили да један део програма реализујемо и електронским путем тј. преко нашег You Tube канала, односно преко посета сајту. Поред посета сајту треба истаћи и да је наша дигитална библиотека, такође, изузетно коришћена. Дневне посете сајту библиотеке су током 2022. године биле између 40 и 50 прегледа. На месечном нивоу реч је о око 1300 посета, што на годишњем нивоу износи више од 15.000 посета. При томе треба додати посете You Tube каналу и дигиталној библиотеци што нас доводи до цифре од око 50.000 посета нашем сајту. При томе треба напоменути да Библиотека поред званичне интернет странице има и свој фејсбук и инстаграм профил. Садржаји се ажурирају редовно, а посећеност се прати на дневном нивоу. Инстаграм профил [bibliotekalazarevac](#) броји 1024 пратилаца, а у 2022. је подељено 42 објаве и 263 приче.

У просеку свака објава има око 50 свиђања, а сваку причу погледа од 450 до 500 пратилаца. На фејсбук страници нас прати 5.588 пратилаца, месечно имамо 1633 посете и 700 нових пратилаца од Нове године. У просеку имамо око 100 интеракција на сваку објаву. Поред Лазаревчана на фејсбук страници имамо доста пратилаца из Општине Лајковац (више од 30% и Београда око (25%)).

Објавена служба да поделимо предстојеће догађаје, документујемо одржане манифестације, препоручимо књиге, подсетимо се некадашње гизгледане наше установе, истакнемо лепоту нашег посла...

Према званичном извештају мреже Библиотеке нашег окружења, све објаве наше установе на сајту поменуте мреже наишле су на изузетну посету. Тако су наше вести рангиране на високом трећем месту, по броју прегледа и значајно испред далеко већих установа.

Дигитализација

Крајем 2015. године, започет је процес дигитализације грађевничког одељења. Почетна опрема набављена средствима добијеним по пројекту "Дигитализација грађевничког одељења библиотеке "Димитрије Туцовић", на конкурс Министарства културе. Од тих средстава набављен је скенер и рачунар, а од сопствених средстава обезбеђен је остатак неопходне опреме (фотоапарат, екстерни хард диск, програм за оптичко препознавање карактера).

Основну обуку су на безбедиле колеге из библиотеке "Милутин Бојић", а колега Богдан Трифуновић нам је одржао акредитован семинар "Шта последи дигитализације". Током 2017. године библиотекарка Бојана Петковић је похађала Академију за дигитализацију коју је организовао Интернет клуб и Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ под покровитељством Министарства за културу. На наш сајт (www.bibliotekalazarevac.org.rs) већ су постављене,

три дигитализоване монографске публикације. Урађена је дигитализација свих бројева листа "Колубара" у периоду од 1960-2015, свих бројева листа „Гимназијалац“ и „Стазе“ као и делимична дигитализација листа „Синдикалац“.

Током 2021. године додати су сви бројеви завичајног листа „Букинац“, затим „Лазаревачке новине“ као и нови бројеви гимназијских новина. Реч је о локалним гласилима која су од изузетног значаја како за развој наше општине, тако и индустријски развој комбината Колубара.

Као део процеса дигитализације треба истаћи пројекат „Дигитални Лазаревац“ који је захваљујући Министарству културе реализован 2020. године и који је путем кодова и проширене реалности представио најзначајније елементе споменичког наслеђа нашег града.

Мада су показатељи рада библиотеке изузетно добри, да би обим и квалитет услуга у 2022. био још бољи негативно је утицало више чинилаца:

ТЕХНИКА И ОПРЕМА

Библиотека "Димитрије Туцовић" у Лазаревцу поседује :

- ✓ 17 рачунара,
- ✓ 6 лап-топ рачунара,
- ✓ 12 ласерских штампача,
- ✓ 1 матрични,
- ✓ 1 штампач у боји,
- ✓ 2 скенера,
- ✓ 1 фотокопир,
- ✓ 2 пројектор,
- ✓ 2 тв и 1 двд плејер,
- ✓ 1 дигиталну камеру
- ✓ 2 фотоапарата
- ✓ 13 клима уређаја

Током 2022. од средстава намењених за набавку опреме успели смо да набавимо нове лаптопове који су неопходни за функционисање програма БИСИС 5 и за унос фонда у огранцима. Такође смо успели и да обавимо редован сервис на клима уређајима у централној згради. Успели смо да набавимо 4 полице за стручно као и полице за позајмно одељење за одрасле. Обновљен је инвентар у Великим Црљенима и Јунковцу.

Укупна дужина полица књиге у библиотеци 2.400 метара. Засеријске публикације 67,2 метра, заосталу грађу 37 метара .

Извршена улагања и извор средства:

- ✓ Оснивач (Града Београд)
- ✓ Општина
- ✓ Сопствена средства
- ✓ Министарство културе

КАДРОВСКА И ОРГАНИЗАЦИОНА ПРОБЛЕМАТИКА

► Бројно стање кадрова: 12 стално запослених, 1 радник на одређено и директор. Након одласка у пензију самосталног вишег књижничара, Мирјане Петровић, на њено место, на неодређено време, примљена је Бојана Петковић, дипломирани библиотекар. Такође, крајем 2022. године добили смо сагласност за још једно радно место, због преласка на Сап систем.

► Реална потреба кадрова : најмање још три радника. Два стручна радника и један који би се бавио промотивним активностима библиотеке и промоцијом књиге и читања.

УПРАВНИ ОДБОР – током 2022. године одржано је 12 седница Управног одбора. Такође, због измене Статута од 2022. године УО Библиотеке броји пет чланова.

НАДЗОРНИ ОДБОР - током 2022. године одржано је 2 седнице Надзорног одбора.

ЈАВНИ РАДОВИ: Пројекат који је реализован у сарадњи са Националном службом за запошљавање у трајању од 4 месеца (три радника) и током кога је у нашој установи радило 3 особе са инвалидитетом. Они су углавном радили на Ревизији књижног фонда тј. Складиштењу и отпису публикација.

БГ Пракса: Студентска пракса је одржана и ове године. Студенткиње су биле ангажоване пет месеци – три месеца у регуларном року (јун – септембар), а затим им је продужена пракса још два месеца – (октобар и новембар). За то време оне су биле радно ангажоване на позајмном одељењу за одрасле, Дечијем и као испомоћ у административним пословима.

РЕКОНСТРУКЦИЈА И ОДРЖАВАЊЕ: Средства за реконструкцију, иако недовољна у 2022. години су омогућила редовно функционисање, као и кречење Дечијег одељења. Урађен је сервис свих клима уређаја, делимично отклоњено прокишњавање у Рудовцима и набављен део инвентара за Јунковац и Велике Црљене (столови и столице за читаоницу и табуреи за децу).

АКЦИЈЕ

Већ четврту годину за редом организујемо акцију „Размена уџбеника“ на позајмном одељењу за одрасле. Акција је наишла на изузетан одзив код наших читалаца. Довољно је да уџбенике које деца не користе читаоци оставе и преузму одговарајући.

Акција „Ноћ Књиге“ у сарадњи са издавачком кућом „Лагуна“ која се већ дуги низ година одржава у јуну и у децембру месецу и која нашим читаоцима омогућава 50% попушта за све новоуписане чланове.

Акција уписа у Регистар нематеријалног културног наслеђа за косовску стругану погачу – са удружењем Етно домаћице које углавном чине жене избегле са Косова успели смо да

одемо корак даље. Упис је у току, а реализована је сарадња са Народним музејем из Чачка који је припремио презентацију. Након тога се надамо да ће погача бити уписана у Регистар.

Хуманитарне акције :

Хуманитарна продаја књига од отписа у хуманитарне сврхе.

Хуманитарна аукција дечијих и радова педагога на јубиларној 50. изложби Атељеа „Сезан“

„Чеп за хендикеп“ – акција која непрекидно траје. Чепове скупљамо свакодневно и једном месечно их дистрибуирамо до магацина.

Јавно снимање емисије Мирјане Бобић Мојсиловић „Србија у срцу“ – снимање је одржано 17.12. и то у самој згради Библиотеке и на локалитету Каменграда .

Јавно снимање емисије „Прело у нашем сокаку“ наTV Нарру одржано је 26.12. у студију поменуте телевизије.

НАГРАДНИ КОНКУРСИ :

У оквиру програма поводом Светског дана књиге конкурс Будимо књиготворци.

Књижевни наградни конкурс поводом Међународног фестивала хумора за децу: „Смеха, смеха, смеха деци“

Наградни конкурс поводом Сајма вина – „Вино је поезија у чаши“ .

Књижевни наградни конкурс поводом Дана колубарске битке : „Ко сме, тај и може,
Ко не зна за страх
Тај иде напред“ .

У сарадњи са Културним центром „Хаџи Рувим“ из Лајковца и Туристичком организацијом Општине Љиг по први пут је установљена награда Завичајни уметник и професионалац у култури за подручје Средње Колубаре . Ове године награде су добили :

Уметници : Јеремија Лазаревић и Милутин Ранковић

Професионалци ; Мирко С. Марковић и Јагода Недељковић

„Европа и ја“ конкурс са лазаревачком Гимназијом .

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Књижевни и трибински програми

Током 2022. године у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу и у огранцима реализовано је 37 књижевних и трибинских програма. Реч је о програмима који популаришу књигу и читање за различите старосне доби наших корисника и различите теме : од промоције лепе књижевности (поезија и проза) награђених књига, књига колега библиотекара, преко историјских и духовних трибина. Рок музика тј. промоције књига из историје рок музике привукле су многе Лазаревчане, а ту су и промоције наших завичајних аутора које су увек веома посећене.

- *Острво спаса*, аутора Микице Петронијевића

- трибина *Домаћине, истерај де прелце, док ја нисам бацила вretenце* у сарадњи са Народном библиотеком из Осечине и Народним музејом Ваљево
- промоција књиге - Манастир Тумане – аутора оца Димитрија, игумана манастира Тумане – Сала Парохијског дома
- *Савремена породица - искушења и благослов* била је тема је трибине реализоване у сарадњи са удружењем „Нешто лепо и корисно“. Гост трибине био је Небојша Дугалић, прослављени глумац, професор глуме на Академији уметности у Београду и православни мислилац.
- Представљање поетске књиге *Задњи поглед у ретровизор* Милице Росић, прошлогодишње добитнице Награде Млади Дис.
- Представљена је књига - зборник „Песнички витез Шумадије“. Говорили су и евоцирали своја сећања његови пријатељи и поштоваоци Мирко С. Марковић, Горан Перишић, проф. Миодраг Којић и Драгиша Симић.
- Промоција књиге првог добитника награде „Душко Радовић“ *Мало мало па слон*, аутора Дејана Алексића
- Промоција романа "Петља" аутора Дејана Алексића. О роману "Петља", овогодишњем добитнику награде "Милош Црњански", говорила Ана Гвозденовић.
- Прво предавање у оквиру пролећног циклуса духовних и световних разговора са професором доктором Милованом Митровић на тему "Духовни и социјални корени српске културе". (Одржан циклус од 4 предавања на тему : српски идентитет, српско село, социјалологија културе и програм за препород села Србије).
- Трибина о бесплатним уџбеницима. Гост је био професор Алек Кавчић, оснивач фондације која носи његово име, а бави се промоцијом образовања и науке. Тема трибине били су бесплатни уџбеници за основце.
- Гост је био Зоран Костић Цане, фронтмен рок групе Партибрејкерс. Теме су биле од места религије у животу младих, преко утицаја окружења на развој младе личности, на душевно и духовно стање младих до важности вере и веровања у људску доброту .
- Друго предавање у оквиру пролећног циклуса духовних и световних разговора са професором доктором Милованом Митровић на тему "Духовни и социјални корени српске културе".
- Промоцију књиге "Љубав", ауторке Наде Ђурић. Део прихода од продаје књиге уплаћен у хуманитарни фонд.
- *Умро сам у нетак* назив је књиге којом су се БИТ ИЗДАВАШТВО и Ненад Гугл представили лазаревачкој публици. Овим програмом настављена је успешна сарадња удружења „Нешто лепо и корисно“ и Библиотеке. О издавачкој продукцији БИТ ИЗДАВАШТВА и књизи Ненада Гугла говорио је Хаџи Душан Милошевић, који је на веома инспиративан начин позвао све присутне да крену у авантуру читања.
- На иницијативу професорке географије Лане Николић, наш колега историчар Ратко Вукелић одржао предавање гимназијалцима из Лазаревца на тему „Геополитика Србије у светлу збивања у Украјини“. Слушаоци су били ученици четвртог разреда Гимназије који су одабрали Основе геополитике као изборни предмет.
- је промоција стихова Наде Ђурић. На промоцији је говорила библиотекар саветник Милица Матијевић.
- промоција књиге „Како бити здрав и срећан“ ауторке др Татјане Јоцовић
- промоција књиге „Добро „ Радована Пулетића. Одломке из књиге читала је Вања Пулетић.
- промоција књиге завичајног аутора Ненада Радојичића „Писма једној стени“ . У програму учествовали и глумци Првог приградског позоришта .
- Присутно 40 посетилаца.
- промоција књиге Лауре Барне „Све моје сестре. На промоцији говори Милица матјевић, библиотекар саветник и Александар Поповић, библиотекар.
- „Небо је било плаво, а сунце жуто“ аутора Душка Лесендрића. На промоцији је говорила директорка Јасмина Иванковић и аутор . Одломке читали глумци Првог

приградског позоришта.

- Промоција књиге „Азрини свјedoци“ аутора Бориса Лејнера и Јасминке Митрић. О књизи је говорила водитељка Београда 202 Олга Кепчија, а такође и Тоza Рабаса – један од Азриних свјedoка, тј. Један од аутора текстова.
- Промоција књиге Сање Трифуновић Хибловић – Загрли себе и свој живот . на промоцији говоре Карло Астрахан и професорка Љиљана Пакић.
- Промоција књиге – „Економија опште добробити“ -
- Додела награда најбољима на наградном књижевном конкурсy – „Вино је поезија у чаши“ . Чланови жирија : Мирко С. Марковић, библиотекар саветник, председник, Снежана Ђенић, музејски саветник, члан и Јасмина Иванковић, професор.
- предавање Милана Николића на тему : „Тирилица и глагољица у протоку
- представљање издавачке делатности Издавачке куће „Агапе“ . Промоција аутобиографија Тесле и Пупина. О књигама говоре : Александар Гајшек и Александра Нинковић Тасић.
- Промоција књиге „Кухињске песме „ Милоја Радовића . Поред промоције удружење „Етно домаћнице „ представиће и здраве посласнице, а Удружење Дечија културна географија говориће о храни са географским пореклом.
- „Акијеви снови“ – промоција књиге.
- „Квинтни круг“ промоција књиге Лидије Ђирић. На промоцији говорио Веља Ђунић
- „На капијама Константинопоља“ промоција књиге на којој су говорили др Милош Ковић и др Славенко Терзић .
- Округли сто у организацији Београдске отворене школе : Заштита животне средине . У расправи учествују удружења и организације које се баве овом темом.
- „Скривена историја – геноцид над Србима у НДХ“ – Сретен Јаковљевић и Радојица Јовичић
- Промоција књиге Ане Дорник – „Ти си та“ . У програму промоције учествује професорка Марија Комад.
- Снежана Адамовић, „Петар II Перровић Његош у критичкој мисли Николаја Велимировића“. На промоцији су говорили филозоф Биљана Шијаковић и др Душан Ђаковић.
- „Песници у славу ратника“ – у сарадњи са Организацијом резервних војних старешина и књижевним клубом.
- Промоција збирке песама завичајног писца Дарка Даничића . На промоцији говоре уредник Издавачке куће „Повеља“ и Милета Аћимовић Ивков, књижевни критичар.
- промоција романа Миодрага Мајића, „Деца зла“, „Острво пеликана“ и „Рудник“ . Одломке чита глумац Првог приградског позоришта Александар Карић.
- Антологија клуба – представљање најуспешнијих песника и награђених песама Клуба књижевних стваралаца „Димитрије Туцовић“

На књижевним и трибинским програмима имали смо 1.803 посетиоца.

Музички програми :

Током 2022. године у Библиотеци „Димитрије Туцовић“ реализовано је 12 музичких програма. Поред основне и средње Музичке школе „Марко Тајчевић“ чији су ученици и професори углавном наступали на нашим концертима, у музички део програма спадају и завршне приредбе Предшколске установе . Такође треба напоменути да су неки од ових програма одржани и на отвореном, као што је завршни концерт Фестивала хумора за децу .

- концерт наставника и ученика Музичке школе „Марко Тајчевић“
- концерт одсека соло певање Музичке школе „Марко Тајчевић“

- концерт гудачког одсека Музичке школе „Марко Тајчевић“
- концерт одсека хармоника Музичке школе „Марко Тајчевић“
- концерт одсека гитара Музичке школе „Марко Тајчевић“
- концерт клавирског одсека Музичке школе „Марко Тајчевић“
- јавни час матураната клавирског одсека Музичке школе „Марко Тајчевић“
- Матурски концерт музичке школе „Марко Тајчевић“ у Свечаниј сали библиотеке
- Завршна приредба предшколсе установе на платоу испред Библиотеке
Плато испред Библиотеке
- концерт одсека флауте и кларинета музичке школе „Марко Тајчевић“
 - концерт одсека хармонике музичке школе „Марко Тајчевић“
 - концерт одсека соло певања музичке школе „Марко Тајчевић“

На музичким програмима присутно је 1010 посетилаца.

Изложбе :

Изложбе су одржаване у простору Мале галерије Библиотеке и Галерије ограда. Током године одржано је 18 изложби и то 12 у галерији и 6 на огради. То су углавном изложбе које прате велике јубилеје писаца, затим, дечији радови у оквиру ликовних школа и са наших награђених конкурса, као и изложбе наших завичајних уметника. Све су биле изузетно посећене. Програме у нашој галерији видело је 3.370 посетилаца, а како је галерија Ограда за посете доступна пуних 24 сата експонате је видело преко 5.000 посетилаца.

Малагалеријабиблиотеке

- изложба полазника ликовног атељеа „Сезан“ из Лазаревца. На отварању присутно 120 посетилаца, изложбу видело 200 људи .
- изложба уметничких и ручних радова чланова Удружења уметника и љубитеља уметности из Лазаревца "Колубара".
- Изложба вајарско-клесарским делиа завичајне ауторке Радославке Лазић, инспирисана мајанском културом и цивилизацијом, одржана је у холу Библиотеке "Димитрије Туцовић".
- изложба Раде Младеновић и Азре Сарач. Ментор у раду на изложби био је Душан Рајшић.
- Ретроспективна изложба и трибина архивске грађе групе „Смак“, ауторке Ксеније Ђерковић. Учествују: Петар Јањатовић и Јован Пантић
- 50 јубиларна изложба Атељеа „Сезан“ водитеља академског сликара Владимира Петровића и Зорана Ерића. Изложба је имала хуманитарни карактер. Сви радови су били на аукцији са циљем прикупљања хуманитарне помоћи за Јану Симић.
- Нај дечији радови – изложба Фестивала хумора за децу

- изложбе „LIGNUM VITAE ET FEMINA“ – заједничка изложба вајара Милутина Ранковића и академске сликарке Невене Никодијевић.
- свечано је отворена изложба „Михољско лето“ Наташе Глигорић . На отварању је говорио професор Милован Крзнарић . У програму је учествовала Оливера марковић, сопран, Митар Ђерић Лаки, афористичар и Божидар Бјалица Јапан, песник.
- „Прича у дрвету“ самостална изложба Милица Стојановића . На отварању говори Милена Мићић Главоњић.
- „Био једном један лаф“ – изложба Библиотеке града Београда поводом 100 година од рођења Душка радовића.
- Старе куће Србије – изложба фотографија Славише Живковића

Ограднагалерија

- Радови ученика ОШ са територије наше општине
- Изложба *Књиготерапија*, аутора Дејана Алексића
- Смеха, смеха деци ...
- Радови деце из предшколске установе „Ракила Котаров Вука“
- „130 година од Андрићевог рођења“
- Шетам и причам

Радионице :

Током године радионице су у континуитету одржаване у простору Дечијег одељења, затим у огранку у Степојевцу, Рудовцима и Великим Црљенима. Радионице су биле на различите теме; од археологије, преко занимања људи, азбуке и језика. Такође у огранку у Степојевцу сваког петка се сатаје библиотечка секција која се бави радом библиотеке из различитих аспеката – од анализе књиге и читања до практичне помоћи библиотекару . Покренут је и читалачки клуб за децу и родитеље који се сатаје сваког последњег петка у месецу.

Дакле одржано је око 70 радионица у централној згради и огранцима на којима је узело учешћа око 8,000 деце.

- „Азбуком кроз Србију“
- Жејева кућица
- Занимања људи
- Пролеће у библиотеци
- Прсти- радионица Данијеле Квас
- Први пут у библиотеци
- Замишљај моје летовање кроз шарене наочаре
- Експеримент 101 : H₂O
- Са децом око света
- Друштво знања- учимо. Стварамо и делимо
- Свет по мери деце
- Шта детету треба да расте до неба

- Потреага за благом – љубљв, здравље, знање
- Чудесно дрво
- Полица
- Вода
- „Ршум“
- „У потрази за зеком“
- Магично дрво“
- Боје
- О планети земљи
- Правимо текст – колаж
- Слова
- Мразуљци и виле у библиотеци
- Новогодишња чаролија

Радионице у огранку у Рудовцима

- Археологија

Радионице у огранку Велики Црљени

- Шта детету треба да расте до неба
- Упознавање са библиотеком
- Макета

Огранак Степојевац – креативне радионице тј састанак библиотечке секцијије сваког петка у 13:00 часова

Фестивал хумора за децу :

- Уплакана Катарина – поколон представа за прваке
- Глумећи се играмо – ревија дечијих драмских група
- Смеха, смеха деци – свечано отварање
- Пеђа Трајковић – Златно Гашино перо
- Несташан и Сташан – промоција књиге Јове Чулића
- Читанка за рецитаторе – Данијела Квас
- Писци у основним школама
- Стручни скуп о књижевноом делу Игора Коларова
- Ршумољубље
- Што се тиће самог лета
- Песници о Пеђи
- Лана Велковић- Корак испред снова
- Шта би дао да си на мом месту
- Маскенбал
- Концерт „Летеће гитаре“
- представљање Фестивала на 13. Медијана дечијем фестивалу у Нишу
- представљање Фестивала на фестивалу у Бару „Барска маслина“
- представљање Фестивала на Смајевим дечјим играма у Новом Саду

ОСТАЛИ ПРОГРАМИ

Под осталим програмима подразумевамо нешто другачије концепте који излазе из оквира наших редовних програмских активности. То су углавном програми који захтевају нешто другачију организацију и које смо реализовали уз помоћ спољних сарадника . ту су позоришне представе или мултимедијални програм „Шетам и причам“ или завршне приредбе вртића, као и мастер час дрворезбарства и скулптуре. Такође ту спадају и радионице веза и шивења, као и камишибаји представа. Такође у сарадњи са Центром за културу реализовали смо промоцију књиге након филмске премијере романа „Лето када сам научила да летим“ .

Програмима присуствовало 1.500 посетилаца .

Камишибаји представа Анђелке Николић „Хоћу кући“ коју изводи Ђорђе Живадиновић Гргу родржана језа Лазарева чке предшколце у Библиотеци „Димитрије Туцовић“. Овај програм организован је у сарадњи са удружењем „Дечја културна географија“ из Лазаревца.

Представа „Хоћу кући“ настала је у Сеоском културном центру Марковац и досад су јегледала деца у Марковцу, Београду и Крагујевцу. Однедавно сена лази на сталном репертоару Малог позоришта „Душко Радовић“ у Београду. Присутно 65 посетилаца

Позоришна представа „Јасам Акико“ Миље Мазарак, настала по истоименом роману Стефана Тићмија, изведена је на сцени Центра за културу Лазаревац пред ученицима градских основних школа. Након тога, ђаци су присуствовали књижевном сусрету са писцем који су организовали Библиотека „Димитрије Туцовић“ и удружење Дечја културна географија из Лазаревца. Разговор сезавршио књижевном шетњом до Библиотеке, по узору на наше програме Шетам и причам.

- Годишња Скупштина Сајма етно хране и пића уз пратећи програм у организацији Удружења „Наше огњиште“.
- Додела награда за најлепше двориште
- Додела награда најбољим ученицима на републичким такмичењима

– Завршна приредба Вртића „Детињство“ из Шопића.

- Мастер час Милутина Ранковића, свештеног иконописца дрворезбара
- програм обележавања јубилеја завичајног аутора Милутина Ранковића – 40 година уметничког рада . У програму учествују : Милутин Ранковић, Невена Никодијевић, Милисав Стојановић, Зоран Антонијевић. Музички део програма, солиста на фрули Биљана Пауновић
- Мастер час Сузане Марковић, јесење скулптуре
- радионице „Вез Шумадијске Колубаре“ . Радионице води Нада Марковић.
- Камишибаји представа „Кишни облак“ по тексту Јоване Зивлак . Продукција сеоског културног центра Марковац, режија Анђелка Николић, изводи Ђорђе Живановић Гргур

НАШИ ПРОГРАМИ У ДРУГОМ ПРОСТОРУ

Програмима у школама и у Центрима за културу присуствовало је више од 6.000 посетилаца.

- Конак кнегиње Љубице – Светосавска изложба косовског веза на којој су се као гостујући аутори појавили директорка библиотеке Јасмина Иванковић и завичајни вајар Милутин Ранковић

-Културни центар Хаџи Рувим Лајковац

Изложба Библиотеке „Међу јавом и мед сном“ ауторке Јасмине Иванковић

-Промоција књиге *Лето када сам научила да летим*, Јасминке Петровић. Промоција прати пројекцију филма и урађена је у сарадњи са ЦЗК Лазаревац и издавачем „Креативни центар“.

- Манастир Тумане – аутора оца Димитрија, игумана манастира Тумане – Сала Парохијског дома
- Промоција књиге Ненада Карића у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ под називом „Ослушни срце“ – Српски културни центар ћирилица, Београд
- Е, Не дам бре !, ауторска изложба карикатуристе Ненада Карића Карелија на којој су и награђене карикатуре из Кореје и Јапана, а која је поклон аутора Библиотеци
- Промоција књиге Ненада Карића у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ под називом „Ослушни срце“ у Градској библиотеци у Љигу. На промоцији је говорила директорка Библиотеке Јасмина Иванковић, песме читао глумац Александар Карић, и завичајни стваралац Зоран Антонијевић
- “ Е, Не дам бре !, ауторска изложба карикатуристе Ненада Карића Карелија на којој су и награђене карикатуре из Кореје и Јапана, а која је поклон аутора Библиотеци

- ОШ „Милорад Лабудовић Лабуд“ Барошевац – два програма
Е, Не дам бре !, ауторска изложба карикатуристе Ненада Карића Карелија на којој су и награђене карикатуре из Кореје и Јапана, а која је поклон аутора Библиотеци Промоција књиге Ненада Карића у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ под називом „Ослушни срце“

- ОШ „Рудовци“ из Рудоваца два програма
„Е, Не дам бре !, ауторска изложба карикатуристе Ненада Карића Карелија на којој су и награђене карикатуре из Кореје и Јапана, а која је поклон аутора Библиотеци Промоција књиге Ненада Карића у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ под називом „Ослушни срце“

- Изложба Библиотеке „Колубарци у Балканским и Првом светском рату“ аутора Зорана Антонијевића - ОШ „Милорад Лабудовић Лабуд“ Барошевац

- Изложба Библиотеке „Колубарци у Балканским и Првом светском рату“ аутора Зорана Антонијевића – ОШ „Рудовци“ из Рудоваца

- ОШ „Диша Ђурђевић“ Нови Медошевац
три програма
Е, Не дам бре !, ауторска изложба карикатуристе Ненада Карића Карелија на којој су и награђене карикатуре из Кореје и Јапана, а која је поклон аутора Библиотеци
- Промоција књиге Ненада Карића у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ под називом „Ослушни срце“

- Изложба Библиотеке „Колубарци у Балканским и Првом светском рату“ аутора Зорана Антонијевића

Исти програм одржан је и у школама по следећем распореду :

- ТШ „Колубара“ Лазарева
- ОШ „Војислав Вока Савић“
- ОШ „Свети Сава“ Велики Црљени

- У Академији 78 у Београду одржан програм поводом 40 година уметничког рада Милутина Ранковића, завичајног уметника

- Позоришна представа „Јасам Акико“ Миље Мазарак,
настала по истоименом роману Стефана Тићмија,
изведена јена сцени Центра културе Лазаревац предученицима градских основних школа.
Након тога,
ђаци су присуствовали књижевном сусрету са писцем којису организовали Библиотека
„Димитрије Туцовић“ и удружење Дечја културна географија из Лазаревца.
Разговор савршио књижевном шетњом до Библиотеке, по узору на наше програме Шетам и причам.

- ОШ „Слободан Пенезић Крцун“ Јунковац
три програма
Е, Не дам бре !, ауторска изложба карикатуристе Ненада Карића Карелија на којој су и награђене карикатуре из Кореје и Јапана, а која је поклон аутора Библиотеци
Промоција књиге Ненада Карића у издању Библиотеке „Димитрије Туцовић“ под називом „Ослушни срце“

Изложба Библиотеке „Колубарци у Балканским и Првом светском рату“ аутора Зорана Антонијевића

Исти програм одржан је у следећим школама по распореду :

- ОШ „Вук Карацић“ Степојевац
 - ОШ „Дуке Караклајић“ Лазаревац
 - ОШ „Михаило Младеновић Сеља“ Дудовица
 - ОШ „Кнез Лазар“ Лазаревац
 - СМШ „Марко Тајчевић“ Лазаревац
- Центар за културу Мионица- Изложба „Међу јавом и мед сном“ Јасмине Иванковић
- промоција програма Хортикултурних библиотека у оквиру Фестивала пољског цвећа у Чајетини .

Програми Библиотеке у оквору Дана Степојевца

- ауторска изложба Горана Ђорђевића „Степојевац прича – некад и сад“ . Техничка реализација излоџбе – Уредник Милена Мићић Главоњић, техничка припрема Горан Гарчевић, лектура и коректура Дубравка Добријевић Божовић
- промоција збирке песама „Има те у свакој стопи“ Љиљане Влаховић. У програму су учествовали Данијела Ђорђевић и Душан Ђокић.
- промоција књиге „Небо је било плаво, а сунце жуто“ аутора Душка Лесендрића. На промоцији је говорила : оснивач манифестације историчарка Милена Мићић Главоњић , директорка Јасмина Иванковић и аутор . Одломке читали глумци Првог приградског позоришта.
- представљање програма Библиотеке у оквиру програма „Крива Дрина“ у Зворнику, Република Српска
- Црква брвнара у Брајковцу – Годишња скупштина Удружења „Наше огњиште“, директорка примила плакету за неговање традиције и обичаја
- присуствовање свечаној седници поводом Дана општине Лазаревац.
- Програм у Библиотеци Љубиша Р. Ђенић у Чајетини , Представљање програма Библиотеке : директорка Јасмина Иванковић, примила плакету за сарадњу две установе

Програм Библиотеке у оквиру манифестације Дан Рудара Србије

- порта цркве Вазнесења господњег у Рудовцима . Програм поводом Дана рудара Србије. У програму учествовали : директорка Јасмина Иванковић, шеф кабинета директора Огранка ЕПС Горан Перишић, песник Ненад Карић и Душко Лесендрић, глумац, Александар Карић

- Јубилеј 30 година уметничког рада Биљане Пауновић – о уметници и сарадњи са установама културе у колубарском округу говорила Јасмина Иванковић, директорка Библиотеке .
- Културни центар Грачанича – водитељ радионица Милица Матијевић.
- Током Међународног Сајма књига у Београду – промоција издања Библиотеке на штанду Библиотеке града Београда. Током трајања сајма промовисане су књиге Милене Маше Лукач и Данијеле Квас, наших завичајних аутора.
- у оквиру Школског драмског фестивала – Библиотека поклонила књиге из своје издавачке делатности награђеним појединцима и драмским групама, а директорки уручена плакета за дугогодишњу сарадњу.
- Колубарци у Балканском и Првом светском рату аутора Зорана Антонијевића, хол Центра за културу Лазаревац

Као део обележавања Дана Колубарске битке у сарадњи са Градском општином Лазаревац и удружењем Дечја културна географија реализован је пројекат „Шетам и причам – Траговима Колубарске битке“. Деца су са ауторима пројекта обишла значајна места везана за Колубарску битку: Библиотеку која носи име по Димитрију Туцовићу, Споменик српском ратнику и Предах ратника и Цркву светог Димитрија са спомен-костурницом. Програм је реализован за све ученике четвртог разреда градских основних школа (укупно 400 деце).

-

На програмима у 2022. години присуствовало је 11.200 посетилаца